

/Salut

**Generalitat
de Catalunya**

La incorporació d'activitats culturals i artístiques en els plans de millora de la salut col·lectiva

Ana Bocio Sanz

Sessió tècnica CSC, 7 de novembre de 2024

“La salut és un estat de complet benestar físic, mental i social i no només l'absència de malaltia o dolència.”

“El gaudi del més alt nivell de salut possible és un dels drets fonamentals de tot ésser humà sense distinció de raça, religió, creences polítiques, condició econòmica o social”

Conferencia Internacional de la Salut, OMS 1946

“Salut és una qualitat de vida o una manera de viure autònoma, solidària i joiosa”

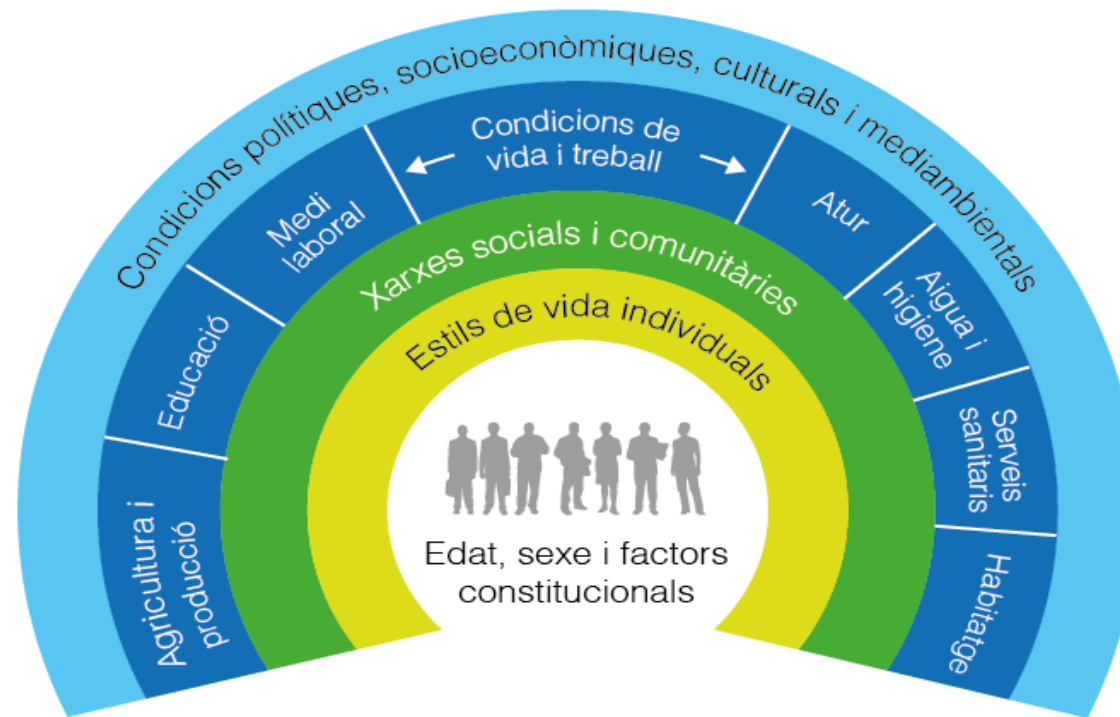
Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana , 1976

Determinants socials de la salut

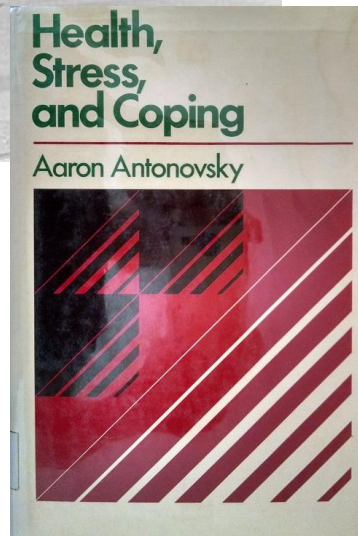
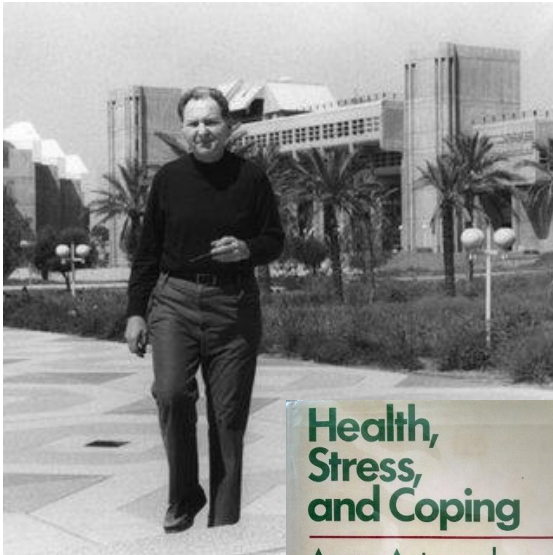
Condicions en les que les persones neixen, creixen, viuen, treballen, envelleixen i es relacionen, en definitiva, **en les que transcorre la seva vida i que tenen un impacte en la seva salut.**

El 80% dels determinants de la salut estan fora del sistema sanitari

Font: Dalghren i Whitehead, 1991

Salutogènesi i actius en salut

Enfocament sobre els **factors que afavoreixen la salut i el benestar**, enlloc dels factors que causen la malaltia.

ACTIUS EN SALUT

Actius en salut

Qualsevol factor o recurs que potenciï la capacitat dels individus, de les comunitats i poblacions per mantenir la seva salut i benestar.

La pràctica cultural està relacionada amb un millor estat de salut

- ✓ Desenvolupament de la capacitat cognitiva
- ✓ Capacitat d'anàlisi i crítica
- ✓ Sociabilitat.
- ✓ Percepció de plaer com a resultat de la vivència d'una experiència estètica.
- ✓ Alliberament o el control de les emocions mitjançant la pràctica de disciplines artístiques
- ✓ Reforçament de l'autoestima
- ✓ Activitat física relacionada amb la mobilitat per assistir a espectacles o centres culturals

Salut i Cultura

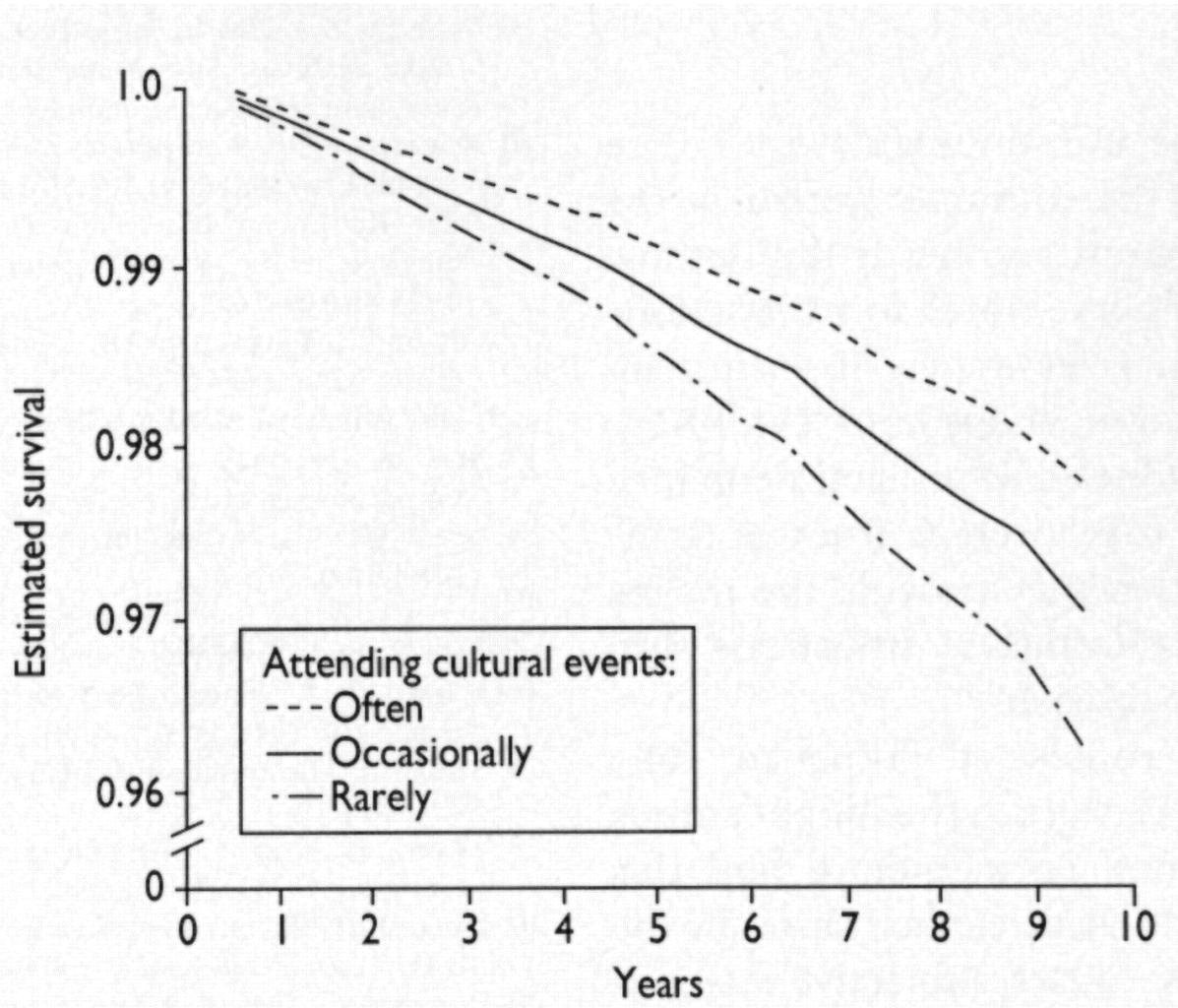

Fig 1 Estimated survival of people attending cultural events often, occasionally, or rarely. Eight confounders were controlled for (age, sex, weekly contacts with close friends, education, income, long term disease, smoking, and physical exercise)

[Attendance at cultural events, reading books or periodicals, and making music or singing in a choir as determinants for survival: Swedish interview survey of living conditions | The BMJ](#)

Arts and Health- l'OMS

What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? (2019)

- ✓ Recull de l'evidència global del paper de les arts en l'assoliment del benestar i la salut en la població recopilant més de 3000 estudis d'arreu del món
- ✓ Conclou que la participació en les arts i l'accés a oportunitats artístiques poden millorar els resultats en la salut, les conductes saludables i l'augment del benestar.

<https://iris.who.int/handle/10665/329834>

Arts and Health- l'OMS

Home / Initiatives / Arts and health

Arts and health

WHO Regional Office for Europe has shown that the use of artistic media in health care can have a variety of benefits for health outcomes. They can be used to communicate across cultures and political divides, help affected communities understand the risks of behaviours and provide ways for affected populations to process and learn from their lived experience to improve their wellbeing among other benefits.

Overview

Artistic expression grew in lockstep with human cultural development and has long played an integral part in how we teach, learn, communicate and heal. Since our earliest ancestors began telling stories to make sense of the world, we have evolved to learn from narrative, be it through visual media, song or performance. The arts are uniquely suited to help us understand and communicate concepts and emotions by drawing on all our senses and capacity for empathy. In recent decades, we have come to understand the intrinsic health benefits to artistic and leisure activities. Art can help us to emotionally navigate the journey of battling an illness or injury, to process difficult emotions in times of emergency and challenging events. The creation and enjoyment of the arts helps promote holistic wellness and can be a motivating factor in recovery. Including the arts in health care delivery has been shown to support positive clinical outcomes for patients while also supporting other stakeholders, including health care providers, the patient's loved ones and the wider community. Benefits are seen across several markers, including health promotion, the management of health conditions and illness, and disease prevention.

The Director-General of the World Health Organization states, "Health is a state of complete physical, mental, and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity." With this in mind, WHO has led the arts in its work on health promotion and communication. Anthropology has shown that history, art, religion and healing evolved in the same social space. In 2019, WHO began efforts to advance specific health goals, including universal health coverage (UHC), tobacco and alcohol use reduction, maternal health, blindness prevention and quality of care, in addition to HIV/AIDS prevention. Collaborations with global media companies provide local-language programming on health issues in many areas of the world. Over the past two decades, innovations incorporating the arts and health have been used to enhance physical and emotional support for resilience and wellbeing in communities, complementing and supporting therapeutic, rehabilitative and preventive efforts, increasing awareness of health and contributing to emergency preparedness. WHO's

“les arts poden tenir un rol important en la prevenció de la malaltia, la promoció de la salut i la gestió i el tractament de la malaltia durant tot el cicle vital de les persones”.

World Health
Organization

European Region

Regional Committee for Europe
72nd session

Tel Aviv, Israel, 12–14 September 2022

EUR/RC72/6 Rev.1
Provisional agenda item 4

15 August 2022 | 220516

ORIGINAL: ENGLISH

European regional action framework for behavioural and cultural insights for health, 2022–2027

The proposed European regional action framework for behavioural and cultural insights (BCI) for health, 2022–2027 draws on “Healthier behaviours: incorporating behavioural and cultural insights”, one of the four flagship initiatives of the European Programme of Work, 2020–2025. It aims to set the course for BCI work for better health in the Region through targets and commitments agreed by Member States.

This working document is submitted to the WHO Regional Committee for Europe for consideration at its 72nd session, along with a related draft resolution for adoption. The proposed action framework is further elaborated in a separate background document.

**Joint statement by EUPHA, EuroHealthNet and other Non-State Actors on
agenda item 4: “European regional action framework for behavioural and
cultural insights for health, 2022–2027”**

(EPW flagship) (EUR/RC72/4)

EUPHA, EuroHealthNet, and co-signatories to this statement welcome the European regional action framework for behavioural and cultural insights for health 2022–2027, which is a landmark framework on a new and sustainable approach to improve health outcomes, promoting cross-disciplinary and intersectoral collaboration for health.

<https://www.who.int/europe/publications/m/item/joint-statement-rc72-agenda-item-4>

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Relació entre Art i Salut

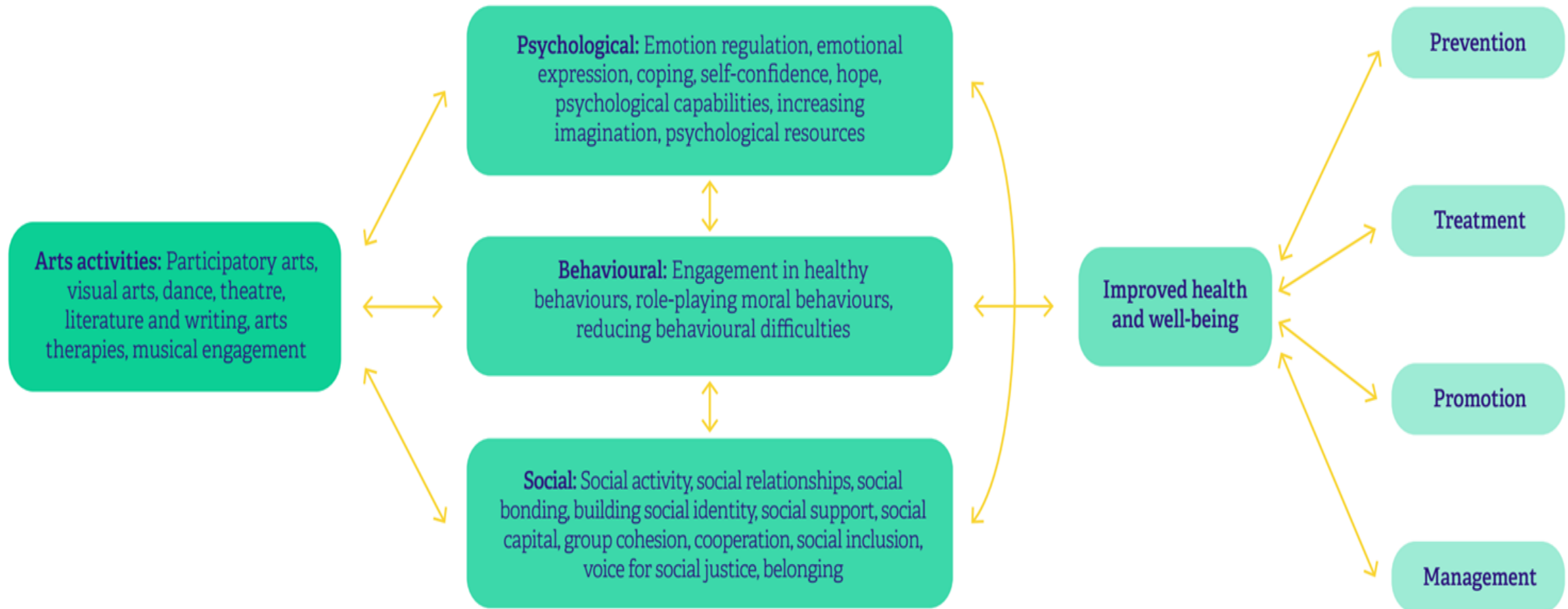

Fig. 1. Theoretical model of how the arts can help to improve health and well-being

https://www.cultureforhealth.eu/app/uploads/2022/07/WHO_Arts-and-Health-forcibly-displaced-people-final-2.pdf

Relació entre Art i Salut

Prevenció i la promoció de la salut

- Afectar els determinants socials de la salut
- Donar suport al desenvolupament infantil
- Fomentar conductes de promoció de la salut
- Ajuda a prevenir la malaltia
- Donar suport a la cura

Gestió i el tractament

- Ajudar les persones que pateixen una malaltia mental
- Donar suport a l'atenció a persones amb malalties agudes
- Donar suport a persones amb trastorns del neurodesenvolupament i neurològics
- Ajudar en la gestió de les malalties cròniques
- Donar suport a l'atenció al final de la vida

“Arts i salut” o “Art en salut”

Arts en Salut (“Arts in Health”)

Disciplina acadèmica i camp de pràctica que utilitza el poder de les arts i la cultura i a explotar-ne les seves potencialitats, per millorar la salut i el benestar de les persones en diversos contextos institucionals i comunitaris.

- Té un **clar objectiu de salut**
- La seva actuació és fruit de la **col·laboració entre els professionals de la salut i els professionals de l'àmbit artístic i cultural.**
- El resultat d'aquesta intervenció s'ha de poder **avaluar científicament**
- Ha de tenir un **retorn dels professionals i de la comunitat.**

Arts en salut- metodologia

➤ Objectiu de salut

Definir l'abordatge terapèutic actual. Hi ha marge de millora?

Definir complement terapèutic no farmacològic

Públic diana

➤ Cocreat

Cerca de *partners*

Identificació actius

Cocreació també amb els participants

➤ Intervenció

Definir l'abordatge terapèutic actual. Hi ha marge de millora?

Definir complement terapèutic no farmacològic

➤ Avaluació

Avaluació sanitària

Avaluació de l'impacte de la intervenció

Indicadors qualitius i quantitatius

➤ Publicació dels resultats

Retorn a la ciutadania

Arts i/en Salut al PINSAP

L'art al Pla de Salut de Catalunya 2021-2025

1.2.8 Intensificar mesures no farmacològiques per afrontar els problemes socials i emocionals de les persones

Potenciar les intervencions no farmacològiques i la prescripció social a l'atenció primària per millorar el benestar emocional, reduir l'aïllament social i la solitud no desitjada mitjançant la prescripció per part d'un professional sanitari, d'activitats a la comunitat, utilitzant el Mapa de recursos i actius per a la salut...

N'és un exemple l'art com a part de la prescripció social.

Que cada comunitat de Catalunya sigui una comunitat saludable

Impulsar l' Acció comunitària en Salut amb l'atenció primària de salut i la resta d'actors comunitaris

Promoure un enfocament salutogènic

Persones i comunitats apoderades
Promovent la salut a través dels recursos i actius comunitaris

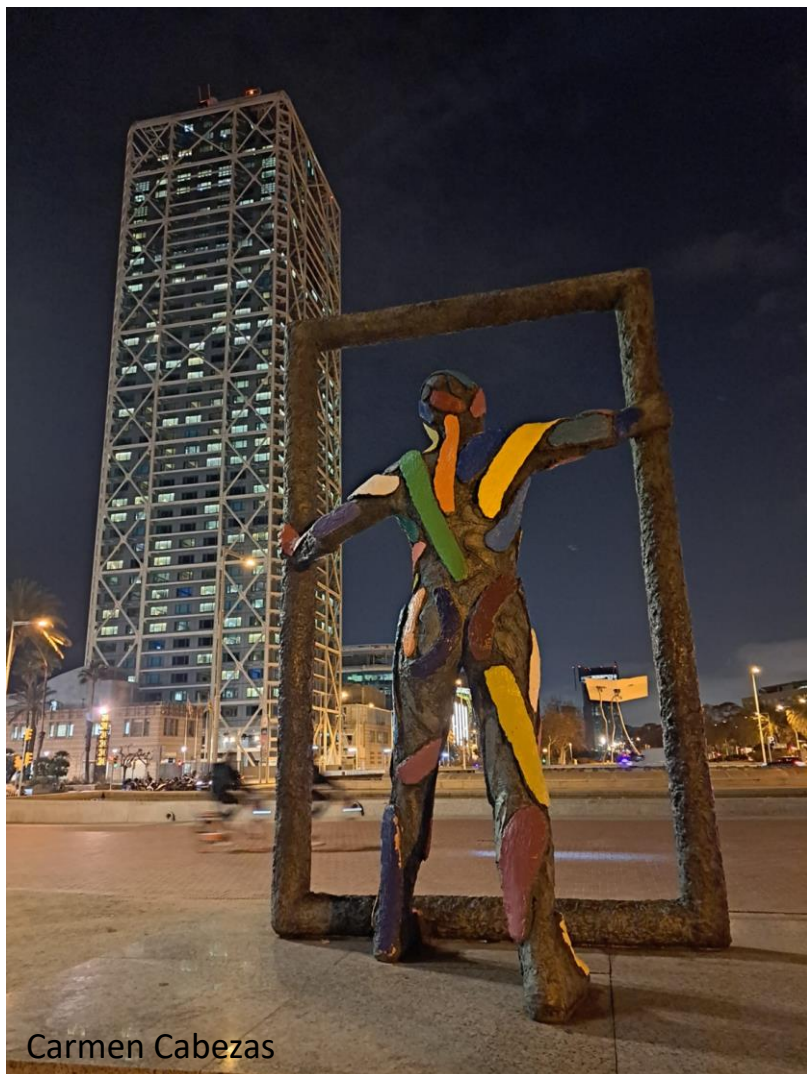
Alguns projectes en marxa

Punts clau

- ✓ L'accés a l'art i la cultura com a determinant de salut
- ✓ Treball transversal
- ✓ Acció comunitària en salut
- ✓ Co-creació i participació comunitària
- ✓ Recerca i avaluació estandarditzada

Carmen Cabezas

Christopher Bailey, Arts & Health Lead,
World Health Organization :

“With a growing body of evidence that embedding the arts into systems and places of healing can improve health outcomes, lower costs and support recovery from illness and injury, now is the time for a ‘healing arts revolution’ that improves the wellbeing of millions of people worldwide.”

Al Vent, Josep S. Jassans

Moltes gràcies!